

**SUOMEN KUNTALIITTO RY
TALOUSARVIO
2026**

Suomen Kuntaliitto ry:n hallituksen kokous 30.10.2025

Sisällysluettelo	Sivu
1 Suomen Kuntaliitto ry:n talousarvio	3
1.1 Yleistä	3
1.2 Tuotot	4
1.3 Henkilöstökulut ja henkilöstö	4
1.4 Muut kulut	4
1.5 Suomen kuntasäätiö sr:n vaikutus Suomen Kuntaliitto ry:n budjettiin	5
1.6 Sijoitus- ja rahoitustoiminta	5
1.7 Tutkimus- ja kehittämistoiminta	6

Liitteet	1 Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenyydet yhteisöissä 2026
	2 Suomen Kuntaliitto ry:n kuntakohtaiset jäsenmaksut 2026
	3 Suomen Kuntaliitto ry:n maksullisten palvelujen ja tuotteiden laskutusperusteet vuonna 2026
	4 Suomen Kuntaliitto ry:n sijoituspolitiikka 2026

1 SUOMEN KUNTALIITTO RY:N TALOUSARVIO VUODELLE 2026

1.1 Yleistä

Vuoden 2026 budjetissa esitettävä varsinaisen toiminnan tulos on -6,5 milj. euroa.

AVAINLUKUJA (milj. euroa)	Varsinaisen toiminnan tulos	Henkilöstö- kulut	Muut kiinteät kulut
Toteutunut 2023	-2,4	11,6	8,5
Toteutunut 2024	-3,5	12,1	8,1
Budjetti 2025	-6,4	12,4	9,8
Ennuste 2025	-4,7	12,1	8,5
Budjetti 2026	-6,5	12,6	9,3

TULOSLASKELMA (1000 euroa)	Budjetti 2026	Ennuste 2025	Budjetti 2025	Toteuma 2024	Toteuma 2023
TUOTOT					
Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokrat	455	832	435	707	1 766
Ulkoinen rahoitus	2 467	2 950	3 002	3 648	3 572
Jäsenmaksut	12 382	12 391	12 375	12 375	12 426
Tuotot yhteensä	15 303	16 173	15 812	16 730	17 764
KUSTANNUKSET					
Palkat ja palkkiot	-10 540	-10 188	-10 406	-10 254	-9 880
Eläke- ja muut henkilösivukulut	-2 013	-1 878	-1 985	-1 870	-1 712
Henkilöstökulut yhteensä	-12 553	-12 066	-12 391	-12 124	-11 592
Poistot	-3	-3	-3	-4	-8
Muut henkilöstökulut ja koulutus	-691	-482	-766	-346	-429
Vuokrat	-1 499	-1 464	-1 446	-1 439	-1 530
Ict-kulut	-1 607	-1 466	-1 695	-1 587	-1 768
Matkat	-525	-455	-546	-395	-341
Ulkopuoliset palvelut	-4 106	-4 019	-4 359	-3 476	-3 431
Markkinointi, suhdetoiminta ja edustus	-207	-208	-227	-149	-141
Muut toimintakulut	-658	-709	-736	-664	-875
Muut kulut yhteensä	-9 293	-8 803	-9 774	-8 056	-8 515
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	-21 849	-20 873	-22 168	-20 184	-20 116
TOIMINNALLINEN TULOS	-6 546	-4 700	-6 356	-3 454	-2 351
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	5 148	19 669	6 356	7 310	-7 005
Verot				259	-259
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 398	14 969	0	4 115	-9 615

1.2 Tuotot

Myytävät palvelut, tuotteet ja vuokratuotot yhteensä on budjetoitu vuodelle 2026 0,5 milj. euroksi vuoden 2025 budjetin ollessa 0,4 milj. euroa (vuoden 2024 toteuma oli 0,7 milj. euroa).

Asiantuntijapalvelujen myyntiä on vuoden 2026 budjetissa 0,2 milj. euroa (budjetti vuonna 2025 0,2 milj. euroa, vuoden 2024 myynti 0,1 milj. euroa).

Ansio- ja kunniamerkkien myynnin arvioidaan vuoden 2026 budjetin olevan 0,2 milj. euroa (budjetti vuonna 2025 0,2 milj. euroa, vuoden 2024 myynti 0,4 milj. euroa).

Muita tuloja on vuoden 2026 budjetissa 0,1 milj. euroa (budjetti vuonna 2025 0,1 milj. euroa, vuoden toteutuma 2024 0,2 milj. euroa).

Ulkoinen rahoitus on vuoden 2026 budjetissa 2,5 milj. euroa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan ulkoinen rahoitus on 1,2 milj. euroa. Kuntasäätiöltä on budjetoitu vuokratukea 1,1 milj. euroa. Muuta ulkoista rahoitusta on budjetoitu 0,2 milj. euroa.

Valtuuskunnassa 22.5.2025 tehdyn päätöksen mukaisesti vuoden 2026 budjetissa kuntien jäsenmaksut ovat 12,0 milj. euroa. Koulutuskuntayhtymien yhteistyöjäsenmaksujen ja maakuntaliittojen palvelumaksujen budjetti on 0,4 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan tuottojen yhteismäärä vuoden 2026 budjetissa on 15,3 milj. euroa (budjetti 2025 15,8 milj. euroa, toteutunut vuonna 2024 16,7 milj. euroa).

1.3 Henkilöstökulut ja henkilöstö

Vuoden 2026 budjetin henkilöstökulut ovat 12,6 milj. euroa vuoden 2025 budjetin ollessa 12,4 milj. euroa, toteutunut vuonna 2024 oli 12,1 milj. euroa.

Näihin kuluihin sisältyy luottamushenkilöhallinnon kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset 0,3 milj. euroa (budjetti 2025 0,4 milj. euroa, toteutunut vuonna 2024 0,3 milj. euroa).

Vuoden 2026 henkilöstöbudjetissa on keskimäärin 126,7 henkilötyövuotta. Vuoden 2025 budjetoitu työpanos on 125,9 henkilötyövuotta. Vuonna 2024 työpanos oli 124,7 henkilötyövuotta.

Suomen Kuntaliiton henkilöstön työpanos HTV

B2026	B2025	T2024	T2023
126,7	125,9	124,7	122,3

1.4 Muut kulut

Muut henkilöstökulut ovat budjetissa 2026 0,7 milj. euroa vuoden 2025 budjetin ollessa 0,8 milj. euroa. Vuoden 2024 toteuma oli 0,3 milj. euroa.

Matkakulut ovat budjetissa 2026 0,5 milj. euroa vuoden 2025 budjetin ollessa 0,5 milj. euroa. Vuoden 2024 toteuma oli 0,4 milj. euroa.

Markkinointi-, suhdetoiminta ja edustus ovat vuoden 2026 budjetissa 0,2 milj. euroa vuoden 2025 budjetin ollessa 0,2 milj. euroa. Vuonna 2024 nämä kulut olivat yhteensä 0,1 milj. euroa.

Vuokrat ovat vuoden 2026 budjetissa 1,5 milj. euroa (vuoden 2025 budjetissa 1,4 milj. euroa, vuosi 2024 toteuma 1,4 milj. euroa). Vuoden 2026 budjetissa vuokra toimitiloista Kuntatalossa on 1,1 milj. euroa.

ICT-kulut ovat vuoden 2026 budjetissa 1,6 milj. euroa, vuoden 2025 budjetissa 1,7 milj. euroa ja vuoden 2024 toteuma 1,6 milj. euroa.

Ulkopuoliset palvelut ovat vuoden 2026 budjetissa 4,1 milj. euroa. Vuoden 2025 budjetissa ulkopuoliset palvelut olivat 4,4 milj. euroa ja vuoden 2024 toteuma 3,5 milj. euroa.

Muut toimintakulut, johon sisältyy mm. kokous- ja neuvottelukulut, jäsenmaksut ja vakuutukset ovat vuoden 2026 budjetissa 0,7 milj. euroa. Vastaava luku oli vuoden 2025 budjetissa 0,7 milj. euroa ja toteuma vuonna 2024 oli 0,7 milj. euroa.

1.5 Suomen kuntasäätiö sr:n vaikutus Suomen Kuntaliitto ry:n budjettiin

Vuoden 2026 budjetissa on otettu huomioon Suomen kuntasäätiön tukea 1,8 milj. euroa, josta liiton käytössä oleviin toimitiloihin kohdistuu vuokratukena 1,1 milj. euroa, t&k-toimintaan tukena 0,7 milj. euroa.

1.6 Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Suomen Kuntaliitto ry:n hallitus päättää sijoituspolitiikasta vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Sijoituspolitiikan (liite 4) mukaan Kuntaliitto toteuttaa sijoitussalkun (markkina-arvo 106,7 milj. euroa, 30.9.2025) sijoituspäätökset varainhoitajien kautta, joita tällä hetkellä on kolme: Aktia, Evli ja Nordea Asset Management.

Sijoitukset tehdään pääsääntöisesti sijoitusrahastojen kautta. Varainhoidosta raportoidaan säännöllisesti liiton hallitukselle. Kustannustehokkaan hinnoittelun varmistamiseksi tarve varainhoitajien kilpailutukseen arvioidaan hallituksen toimesta vähintään 5 vuoden välein.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot

(1000 euroa)	Bud 2026	Bud 2025	Tot 2024	Tot 2023
Sijoitussalkku	3 300	2 670	3 650	2 100
Osingot	1 800	3 600	3 200	5 300
Rahoitus	50	80	460	-14 500
YHTEENSÄ	5 150	6 350	7 310	-9 600

1.7 Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Vuoden 2026 budjetissa tutkimus- ja kehittämistoimintaan on budjetoitu yhteensä 2,3 milj. euroa, josta Kuntaliiton oma panostus on 1,1 milj. euroa. Oma panostus koostuu ostettujen palveluiden lisäksi liiton oman henkilöstön työstä. Ulkopuolista rahoitusta on budjetoitu 1,2 milj. euroa, joka sisältää Kuntasäätiön toiminta-avustuksen 0,7 milj. euroa.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta on keskeinen keino liiton strategiatavoitteiden toteuttamisessa. Toiminta suuntautuu vahvasti liiton menestystekijöitä toteuttaviin projekteihin. Päätökset kehityspanosten kohdentamisesta tehdään joustavasti strategia- ja toimintaympäristön tilanne huomioiden. Toimintaa tasapainotetaan aktiivisen kehityssalkun johtamisen avulla.

Liite 1

Suomen Kuntaliitto ry:n jäsenyydet yhteisöissä ja vuosittainen jäsenmaksu (euroa)

Kotimaiset yhteisöt

Elävät Kaupunkikeskustat ry	1 250	
Green Building Council Finland ry	1 170	
Helsingin seudun kauppakamari	1 830	
KIRA-InnoHub ry	2 200	
Liikenneturva	100	
Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ry	1 000	
Nuorisoasuntoliitto ry	500	
Pank ry, Päällystealan neuvottelukunta ry	750	
Pohjola-Norden ry	280	
Sisäiset tarkastajat ry	240	
Skills Finland ry	1 600	
Suomalaisen Työn Liitto, Suomalainen työ ry	400	
Suomen Elinkeino- ja kehitysyhtiöt SEKES ry	100	
Suomen Kylät ry, Finlands Byar rf	6 000	
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry	400	
Suomen Strategisen Johtamisen Seura ry	190	
Suomen Uusyrityskeskukset ry	1 640	
Suomen Yrityskummit ry	3 000	
Taloustieteellinen Yhdistys ry	40	
TIEKE Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry	940	
TIVIA ry	750	
Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry	<u>520</u>	24 900

Kansainväliset yhteisöt

Aisbl Conseil des Communes et Régions d'Europe	<u>54 500</u>	<u>54 500</u>
		79 400

Liite 2

Suomen Kuntaliitto ry:n kuntakohtaiset jäsenmaksut

Kuntaliiton jäsenmaksu:

Jäsenmaksu on 12 000 000 euroa, josta 3/4 kerätään asukasluvun 1) ja 1/4 verotettavien tulojen 2) perusteella, kuitenkin niin, että yli 20 000 asukkaan menevältä osalta jäsenkunta maksaa asukaslukuperusteista jäsenmaksua 40 prosentilla alennettuna. Jos jäsenkunnan verotettavat tulot asukasta kohti ylittävät kaikkien kuntien keskimääräisen luvun (22769 €/as.), maksetaan keskiarvon ylittävältä osalta verotettaviin tuloihin perustuvaa jäsenmaksua 25 prosentilla alennettuna.

1) Asukasluku vuoden vaihteessa 31.12.2024 (lähde: Tilastokeskus)

2) Verotettavilla tuloilla tarkoitetaan maksuunpantua kunnallisveroa vastaavia verotettavia tuloja vuodelta 2023 (lähde: Verohallinto ennakkotieto 9.9.2024).

Kunta	As.luku	Verotettavat	Jäsenmaksu
	yhteensä	tulot/as.	vuonna 2026
	31.12.	v. 2024	Kunta-
	2024	(as.luku	liitto
		2023)	€
Koko maa	5 645 832	22 769	12 000 000
Alajärvi	9 078	15 899	21 952
Alavieska	2 410	16 278	5 856
Alavus	10 780	15 773	26 077
Asikkala	7 889	19 592	19 799
Askola	4 651	22 707	12 024
Aura	3 966	20 503	10 019
Akaa	16 387	20 567	41 440
Brändö	430	25 755	1 136
Eckerö	956	18 382	2 361
Enonkoski	1 288	16 106	3 131
Enontekiö	1 762	18 524	4 373
Espoo	320 931	30 540	623 176
Eura	11 084	20 819	28 140
Eurajoki	9 052	22 164	23 280
Evijärvi	2 272	16 856	5 551
Finström	2 617	19 512	6 547
Forssa	16 478	18 989	41 035
Föglö	502	18 563	1 248

Geta	514	14 662	1 225
Haapajärvi	6 492	16 953	15 879
Haapavesi	6 365	16 431	15 505
Hailuoto	927	19 879	2 338
Halsua	985	15 398	2 379
Hamina	19 311	21 394	49 319
Hammarland	1 636	18 494	4 060
Hankasalmi	4 509	16 757	11 005
Hanko	7 702	23 818	20 034
Harjavalta	6 647	20 774	16 866
Hartola	2 482	16 372	6 045
Hattula	9 361	22 992	24 203
Hausjärvi	7 901	21 513	20 205
Heinävesi	2 929	16 290	7 134
Helsinki	684 018	28 507	1 288 743
Vantaa	251 269	23 998	463 495
Hirvensalmi	2 059	17 881	5 075
Hollola	22 849	22 270	56 397
Huittinen	9 555	18 766	23 787
Humpkala	2 094	18 118	5 185
Hyrnsalmi	2 002	15 824	4 858
Hyvinkää	47 031	24 597	100 832
Hämeenkyrö	10 348	19 570	25 902
Hämeenlinna	68 433	22 465	136 611
Heinola	17 829	19 838	44 825
Ii	9 806	17 942	24 159
Iisalmi	20 463	18 948	50 637
Iitti	6 401	18 853	15 941
Ikaalinen	6 758	17 422	16 616
Ilmajoki	12 429	19 354	31 023
Ilomantsi	4 382	16 450	10 657
Inari	7 224	21 997	18 460
Inkoo	5 402	25 422	14 186
Isojoki	1 794	16 651	4 376
Isokyrö	4 319	18 475	10 720
Imatra	24 724	20 918	58 966
Janakkala	16 015	22 056	41 117
Joensuu	78 741	18 882	147 750
Jokioinen	4 848	20 548	12 288
Jomala	5 789	23 057	14 920
Joroinen	4 552	19 029	11 359
Joutsa	4 099	16 869	9 993
Juuka	4 160	15 492	10 049
Juupajoki	1 668	18 193	4 140
Juva	5 674	17 038	13 891
Jyväskylä	149 194	20 666	271 604

Jämijärvi	1 658	16 755	4 050
Jämsä	19 116	20 214	48 201
Järvenpää	46 871	25 538	101 184
Kaarina	36 551	25 738	82 674
Kaavi	2 589	15 708	6 259
Kajaani	36 433	20 388	78 610
Kalajoki	12 271	17 683	30 221
Kangasala	33 951	23 484	76 430
Kangasniemi	5 062	17 235	12 416
Kankaanpää	12 478	17 941	30 728
Kannonkoski	1 186	15 208	2 858
Kannus	5 264	18 036	12 982
Karjajoki	1 159	16 201	2 821
Karkkila	8 440	19 821	21 255
Karstula	3 573	16 192	8 680
Karvia	2 170	15 951	5 264
Kaskinen	1 241	21 368	3 144
Kauhajoki	12 518	17 149	30 667
Kauhava	15 050	17 835	37 116
Kauniainen	10 253	44 812	30 532
Kaustinen	4 118	17 630	10 130
Keitele	1 985	16 872	4 863
Kemi	19 402	20 675	49 088
Keminmaa	7 604	22 914	19 693
Kempele	19 657	22 766	50 654
Kerava	38 461	24 418	85 222
Keuruu	9 128	18 272	22 602
Kihniö	1 703	15 575	4 119
Kinnula	1 492	14 662	3 572
Kirkkonummi	41 635	28 471	93 781
Kitee	9 566	16 048	23 199
Kittilä	6 837	22 004	17 513
Kiuruvesi	7 354	15 823	17 804
Kivijärvi	1 011	14 227	2 411
Kokemäki	6 668	18 728	16 609
Kokkola	48 367	20 376	98 922
Kolari	3 987	19 196	9 961
Konnevesi	2 441	16 320	5 946
Kontiolahti	15 071	20 923	38 264
Korsnäs	1 986	16 642	4 846
Koski TL	2 186	17 654	5 383
Kotka	50 210	21 783	103 948
Kouvola	78 386	21 510	152 644
Kristiinankaupunki	6 121	19 285	15 324
Kruunupyy	6 342	18 597	15 747
Kuhmo	7 483	17 000	18 321

Kuhmoinen	2 038	16 835	4 992
Kumlinge	273	23 388	717
Kuopio	125 666	21 529	233 689
Kuortane	3 335	17 400	8 198
Kurikka	19 509	17 740	48 111
Kustavi	970	24 685	2 525
Kuusamo	14 876	18 103	36 796
Outokumpu	6 444	16 739	15 688
Kyyjärvi	1 155	15 200	2 779
Kärkölä	4 093	19 206	10 225
Kärsämäki	2 373	14 557	5 682
Kökar	227	15 791	547
Kemijärvi	13 984	18 912	31 657
Kemiönsaari	6 371	19 339	15 963
Lahti	121 337	21 138	225 559
Laihia	7 656	21 778	19 592
Laitila	8 479	18 964	21 095
Lapinlahti	8 865	17 505	21 810
Lappajärvi	2 758	15 812	6 671
Lappeenranta	73 327	20 793	142 180
Lapinjärvi	2 429	18 606	6 036
Lapua	14 028	19 305	35 042
Laukaa	18 878	19 770	47 314
Lemi	2 849	19 490	7 136
Lemland	2 134	22 747	5 503
Lempäälä	24 855	24 399	60 838
Leppävirta	8 971	19 628	22 516
Lestijärvi	665	16 755	1 627
Lieksa	10 049	17 578	24 764
Lieto	20 666	24 370	53 372
Liminka	10 190	19 276	25 479
Liperi	11 913	18 980	29 693
Loimaa	15 295	18 255	37 879
Loppi	7 657	20 358	19 338
Loviisa	14 352	21 377	36 618
Luhanka	711	20 008	1 784
Lumijoki	2 008	16 856	4 909
Lumparland	371	20 390	934
Luoto	5 884	18 359	14 548
Luumäki	4 358	18 453	10 815
Lohja	45 687	23 130	97 264
Parainen	14 868	23 809	38 724
Maalahti	5 415	19 876	13 621
Maarianhamina	11 866	24 116	30 881
Marttila	1 910	18 630	4 749
Masku	9 592	24 939	25 145

Merijärvi	1 059	13 272	2 491
Merikarvia	2 904	17 421	7 149
Miehkikälä	1 703	15 938	4 136
Mikkeli	51 890	20 549	105 207
Muhos	8 749	18 134	21 645
Multia	1 393	15 822	3 378
Muonio	2 313	19 667	5 804
Mustasaari	19 738	23 064	51 061
Muurame	10 614	23 449	27 488
Mynämäki	7 477	20 201	18 857
Myrskylä	1 677	18 779	4 185
Mäntsälä	20 934	22 554	53 173
Mäntyharju	7 057	17 699	17 376
Mänttä-Vilppula	9 270	19 548	23 212
Naantali	20 129	26 501	53 114
Nakkila	4 939	20 380	12 478
Nivala	10 378	16 577	25 278
Nokia	36 176	22 909	79 992
Nousiainen	4 659	21 785	11 934
Nurmes	8 980	16 363	21 860
Nurmijärvi	45 048	25 870	98 210
Närpiö	9 554	17 512	23 485
Orimattila	15 651	19 610	39 220
Oripää	1 304	17 897	3 218
Orivesi	8 869	19 483	22 179
Oulainen	6 912	17 754	17 038
Oulu	216 152	22 043	393 540
Padasjoki	2 676	16 981	6 556
Paimio	11 221	22 573	28 916
Paltamo	2 990	17 105	7 331
Parikkala	4 300	17 112	10 543
Parkano	6 069	17 482	14 919
Pelkosenniemi	910	19 740	2 284
Perho	2 594	14 297	6 164
Petäjävesi	3 552	18 377	8 814
Pieksämäki	17 178	19 097	42 768
Pielavesi	3 980	14 729	9 540
Pietarsaari	19 576	20 887	49 593
Pedersöre	11 226	18 221	27 752
Pihtipudas	3 692	15 698	8 922
Pirkkala	21 042	27 372	55 021
Polvijärvi	3 999	14 849	9 587
Pomarkku	1 931	17 234	4 733
Pori	83 305	20 705	159 228
Pornainen	4 961	23 960	12 917
Posio	2 878	15 847	6 969

Pudasjärvi	7 304	14 799	17 521
Pukkila	1 743	19 956	4 399
Punkalaidun	2 607	16 016	6 324
Puolanka	2 345	15 704	5 661
Puumala	2 101	19 709	5 272
Pyhtää	5 001	22 882	12 952
Pyhäjoki	2 976	19 564	7 455
Pyhäjärvi	4 702	16 857	11 493
Pyhäntä	1 641	15 636	3 957
Pyhäranta	1 919	21 096	4 882
Pälkäne	6 238	19 147	15 605
Pöytyä	8 011	17 920	19 798
Porvoo	51 737	25 675	110 107
Raahe	23 571	20 553	56 788
Raisio	25 738	23 542	61 884
Rantasalmi	3 246	16 310	7 896
Ranua	3 570	14 951	8 557
Rauma	38 968	23 401	85 489
Rautalampi	2 935	16 601	7 141
Rautavaara	1 413	13 758	3 346
Rautjärvi	3 008	19 495	7 539
Reisjärvi	2 556	16 093	6 205
Riihimäki	28 643	22 518	66 627
Ristijärvi	1 163	17 325	2 851
Rovaniemi	65 722	21 433	130 057
Ruokolahti	4 733	21 110	12 040
Ruovesi	4 039	17 533	9 954
Rusko	6 418	23 938	16 709
Rääkkylä	1 881	14 463	4 488
Raasepori	27 036	21 255	63 156
Saarijärvi	8 858	16 782	21 589
Salla	3 285	17 540	8 092
Salo	50 870	20 326	103 287
Saltvik	1 778	19 523	4 457
Sauvo	2 965	20 544	7 499
Savitaipale	3 188	17 545	7 842
Savonlinna	31 460	19 383	69 491
Savukoski	964	17 153	2 364
Seinäjoki	66 611	21 197	131 218
Sievi	4 603	15 223	11 089
Siikainen	1 264	14 905	3 031
Siikajoki	4 804	17 147	11 766
Siilinjärvi	21 269	21 746	53 351
Simo	2 778	20 626	7 052
Sipoo	22 826	27 751	58 504
Siuntio	6 182	26 709	16 377

Sodankylä	8 127	21 465	20 721
Soini	1 800	14 558	4 318
Somero	8 429	18 594	20 905
Sonkajärvi	3 570	16 229	8 682
Sotkamo	10 185	20 585	25 799
Sottunga	101	17 545	254
Sulkava	2 361	15 860	5 706
Sund	1 001	19 064	2 492
Suomussalmi	7 038	16 775	17 209
Suonenjoki	6 632	17 659	16 338
Sysmä	3 428	16 698	8 377
Säkylä	6 256	21 098	15 957
Vaala	2 581	16 254	6 262
Sastamala	23 464	18 835	55 553
Siikalatva	4 938	15 510	11 885
Taipalsaari	4 596	22 557	11 854
Taivalkoski	3 657	16 088	8 883
Taivassalo	1 692	19 333	4 234
Tammela	5 832	20 658	14 763
Tampere	260 179	22 502	471 443
Tervo	1 388	15 832	3 361
Tervola	5 657	18 507	12 773
Teuva	4 662	16 892	11 416
Tohmajärvi	3 976	15 907	9 644
Toholampi	2 799	16 117	6 798
Toivakka	2 349	18 223	5 816
Tornio	20 959	21 340	52 626
Turku	206 073	21 587	372 291
Pello	3 191	17 860	7 888
Tuusniemi	2 311	15 995	5 591
Tuusula	42 225	27 570	93 952
Tyrnävä	6 501	16 575	15 825
Ulvila	12 382	21 366	31 619
Urkala	4 493	17 128	11 021
Utajärvi	2 466	16 072	5 979
Utsjoki	1 137	19 933	2 858
Uurainen	3 657	17 059	8 922
Uusikaarlepyy	7 439	18 202	18 414
Uusikaupunki	14 814	21 081	37 699
Vaasa	70 361	22 289	139 019
Valkeakoski	20 847	21 808	52 556
Varkaus	19 669	20 352	49 656
Vehmaa	2 246	17 877	5 534
Vesanto	1 851	15 147	4 456
Vesilahti	4 511	22 584	11 600
Veteli	2 931	16 795	7 148

Vieremä	3 352	17 353	8 232
Vihti	28 799	25 034	68 338
Viitasaari	5 764	16 852	14 106
Vimpeli	2 607	17 982	6 451
Violahti	2 831	17 796	7 011
Virrat	6 190	17 221	15 190
Vårdö	459	17 591	1 133
Vöyri	6 210	18 960	15 499
Ylitornio	3 721	17 784	9 179
Ylivieska	15 406	18 885	38 314
Ylöjärvi	33 704	22 652	75 716
Ypäjä	2 193	18 764	5 456
Ähtäri	5 220	17 450	12 849
Äänekoski	17 740	19 342	44 439

Liite 3

Suomen Kuntaliitto ry:n maksullisten palvelujen laskutusperusteet vuonna 2025

1 Kuntaliiton palvelujen maksullisuus

Kuntaliiton hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaan liiton palvelutoiminta ja sen maksullisuus määritellään seuraavasti:

1.1 Jäsenmaksuperusteiset palvelut

- Kuntien ja kuntayhtymien edunvalvonta
- yhteiset kehittämistehtävät ja tutkimus
- neuvontapalvelut puhelimesta ja sähköpostitse (kaksi tuntia)
- tietopalvelut
- viestintäpalvelut
- verkostot ja tapahtumat

1.2 Maksulliset palvelut

- Kirjalliset lausunnot, myös isotöiset vastaukset sähköpostina tulleisiin kyselyihin. Vastauksen laskutuksesta on ensin ilmoitettava kyselijälle
- vaativa lainopillinen neuvonta ja toimeksiannot
- neuvottelut ja asiantuntijana kuuleminen
- koulutus
- julkaisut

2 Maksullisten palvelujen laskutusperusteet

2.1 Asiantuntijapalvelu

Kuntia ja kuntaa edustavia sekä Kuntaliiton sopimusasiakkaita laskutetaan henkilökohtaisena palveluna toteutuvasta neuvonnasta, käytetyn työajan perusteella, 1.1.2023 alkaen kahden tunnin ylittävältä ajalta (aiemman yhden tunnin ylittävän ajan sijasta).

Ohjeellinen laskutusperuste edellä mainituissa henkilökohtaiseen palveluun perustuvissa neuvontapalveluissa on 150 euroa/tunti + alv. Muilta kuntataustaisilta toimijoilta kuin kunnilta ja kuntayhtymiltä veloitetaan kaksinkertainen hinta, ja muilta sidosryhmiltä minimissään kaksinkertainen hinta.

Henkilökohtaiseen palveluun pohjautuvasta neuvonnasta, joka toteutetaan asiakkaan toiveesta ja toimeksiannosta kiirehdittynä, 1–3 päivän sisällä, laskutetaan kuitenkin kaksinkertainen hinta.

Erityisen vaativasta lainopillisesta neuvonnasta, neuvottelu- ja kuulemistehtävistä sekä muusta vastaavan kaltaisesta asiantuntijakonsultaatiosta laskutetaan sopimuksen mukaan. Laskutus perustuu käytettyyn työaikaan ja aiheutuneisiin matka- ym. kustannuksiin. Samoja perusteita sovelletaan myös videoneuvotteluihin, luentoihin ja koulutustilaisuuksiin.

Ohjeellinen neuvottelu- ja kuulemispalkkio, puheenvuoro- tai luentopalkkio tai muu näihin rinnastettavissa oleva palkkio on 150 euroa/h + alv. Laskutus perustuu käytettyyn valmistelu-, matka- ja toteutustyöaikaan ja aiheutuneisiin matkakuluihin.

Mahdolliset matkatoimistojen ym. muut toimeksiannon hoitamisesta aiheutuvat laskut ohjataan suoraan toimeksiantajalle, jolloin vältetään tarpeeton läpilaskutus.

Useita luennoitsijoita vaativien tilaisuuksien veloitukset sovitaan erikseen. Konsultatiivisten asiantuntijapalveluiden veloituksesta muilta asiakas- ja si-dosryhmiltä kuin jäsen- ja sopimusasiakkailta sovitaan erikseen.

2.2 Kunnia- ja ansiomerkit

Kunnia- ja ansiomerkkien myyntihinnat 2026 ovat seuraavat

Kultainen kunniamerkki	2 800 euroa
Hopeinen kunniamerkki	600 euroa
Kultainen ansiomerkki (40 v.)	200 euroa
Kultainen ansiomerkki (30 v.)	200 euroa
Hopeinen ansiomerkki (20 v.)	160 euroa
Pronssinen ansiomerkki (10 v.)	130 euroa
Erikoisansiomerkki	150 euroa

Liite 4 Suomen Kuntaliitto ry:n sijoituspolitiikka

YLEISTÄ

Suomen Kuntaliitto ry (Kuntaliitto) on kuntien ja kunta-alan yhteinen, kaksikielinen edunvalvonta-, palvelu- ja kehittämisorganisaatio.

Tämän sijoituspolitiikan tarkoituksena on Kuntaliiton omaan lukuunsa harjoittamassa sijoitustoiminnassa noudatettavien periaatteiden kirjaaminen. Sijoituspolitiikassa käsitellään ainoastaan Kuntaliiton arvopaperisijoituksista koostuvan sijoitussalkun sijoituksia. Konserniin kuuluvien yhtiöiden hallinnointia käsitellään muissa ohjeissa.

OMAISUUDEN ROOLI KUNTALIITOSSA

Sijoituspolitiikassa käsiteltävä sijoitussalkku on markkina-arvoltaan 106,7 miljoonaa euroa (30.9.2025).

Kuntaliiton sijoitussalkun tuottoa ja pääomaa on yhdessä konserniyhtiöistä ja muista sijoitusyhtiöistä saatavien osinkojen kanssa käytetty kattamaan Kuntaliiton toimintamenoja. Myös jatkossa on tarpeen varautua kattamaan toimintamenoja, mikäli jäsenmaksut ja muut tulot eivät riitä kattamaan niitä.

Kuntaliiton sijoitustoiminta kattaa ”Kassavarojen sijoittamisen” ja pitkäaikaisen ”Sijoitussalkun sijoittamisen”

Tämän sijoituspolitiikan piiriin kuuluvat sijoituskohteet eivät ole ns. strategisia sijoituksia, millä tarkoitetaan, että sijoituskohteet ovat myytävissä tai vaihdettavissa, mikäli ne eivät enää täytä kriteerejä hyvälle sijoituskohteelle. Kriteereiden määrittelyssä ja sijoituskohteiden arvioinnissa voidaan käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita. Strategisten sijoitusten hallinta määritellään kunkin omistuksen omistajapolitiikassa.

KASSAVAROJEN SIOJITTAMINEN

Kassavaroja voidaan sijoittaa lyhytaikaisesti. Kassavaroja lyhytaikaisesti sijoittamalla pyritään varmistamaan riittävä maksuvalmius. Kassavarojen sijoittamisessa painotetaan likviditeettiä ja matalaa riskiä ja rajataan luottoriskiä. Kassavaroista tehtävien sijoitusten tulee olla täysin likvidejä, mikä tarkoittaa sitä, että ne tulee olla realisoitavissa normaalissa markkinatilanteessa ilman aiheutonta viivettä pl. määräaikaisten talletukset, joita voidaan tehdä huomioiden toiminnan rahoituksen tarpeet.

Kassavarojen sijoitushorisontti määritetään maksuvalmiussuunnittelun ja kassaennusteiden perusteella, jolloin lyhytaikaisena sijoituskohteena (alle 12kk) voivat olla kotimaassa tai Euroopan unionin alueella euromääräisinä sijoituksina pankkitalletukset, rahamarkkinarahastot ja muut rahamarkkinainstrumentit.

- o Rahamarkkinatalletukset
- o Rahamarkkinarahastot
- o Määräaikaisten talletukset (Huomioiden toiminnan rahoituksen tarpeet)

Myöhemmin politiikassa käsiteltävät sijoitustoiminnan tavoitteet ja periaatteet koskevat arvopaperisijoituksia eli ”Sijoitussalkkua”.

SIOJITUSSALKUN TUOTTOTAVOITE JA SIOJITUSHORISONTTI

Kuntaliitto on pitkäaikainen sijoittaja, jonka sijoitustoiminnan on tarkoitus jatkua toistaiseksi. Sijoituspäätöksissä painotetaan sijoitusomaisuuden odotettua tuottoa pitkällä aikavälillä ja mahdollisuutta tarvittaessa rahoittaa toimintamenoja.

Vuoden 2026 budjetin mukaan Kuntaliiton toimintamenojen rahoittamiseen tarvitaan sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottoja noin 5,2 miljoonaa euroa. Jos pääomamarkkinat vuonna 2026 käyttäytyvät siten, että sijoitustoiminnan tuotot jäävät alle budjetoidun, maksuvalmiuden ylläpitämiseksi salkun pääomaa voidaan tarvittaessa realisoida kattamaan toimintamenoja.

Sijoitussalkun pitkän aikavälin (10-15 vuotta) keskimääräiseksi reaalituottotavoitteeksi asetetaan 3,0 % vuodessa.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Sijoitusomaisuuden arvonkehitykseen liittyy riskiä sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä riski liittyy erityisesti omaisuuden arvon laskuun, joka voi seurata esimerkiksi osakekurssien laskusta. Pidemmällä aikavälillä riski liittyy siihen, että sijoitussalkulla ei saavuteta riittävää tuottoa kattamaan varainkäyttöä ja inflaatiota.

Kuntaliiton sijoitustoiminnan pääasiallisena tavoitteena on tuottotavoitteen mukaisen tuoton saavuttaminen pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä hyväksytään suurikin salkun arvon vaihtelu paremman pitkän aikavälin tuoton saavuttamiseksi.

Hajautus

Riskin vähentämiseksi pyritään hajauttamaan sijoitukset tehokkaasti eri varallisuusluokkiin (esimerkiksi osakkeet, korkosijoitukset ja vaihtoehtoiset sijoitukset), maantieteellisesti, toimialoittain ja varallisuusluokkien sisällä. Mikäli salkkuun tulee uutta sijoitettavaa varallisuutta, niin varojen ajallinen hajauttaminen otetaan myös huomioon.

Neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit

Eri varallisuusluokilla on erilaisia tuotto- ja riskiominaisuuksia. Sijoitussalkun neutraaliallokaatio kuvaa salkun varallisuusluokkien jakaumaa, joka pitkällä aikavälillä odotetaan toteuttavan sijoitustoiminnalle asetetut tavoitteet tuoton ja riskin suhteen.

Sijoitussalkun pitkän aikavälin tuotto selittyy valtaosin tämän neutraaliallokaation perusteella. Neutraaliallokaatio on normaalisti pitkäaikainen ja sitä tarkistetaan lähinnä tehtäessä perustavanlaatuisia muutoksia tavoitteisiin kuten esimerkiksi varainkäyttöstrategian muuttuessa tai mikäli markkinaympäristö muuttuu, jonka myötä vanhalla allokaatiolla haluttuihin tavoitteisiin pääseminen on haastavaa.

Seuraavassa taulukossa on Kuntaliiton sijoitussalkun neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit:

KUNTALIITON ALLOKAATIO	Neutraaliosuus	Minimiosuus	Maksimiosuus
Rahamarkkinat	0,00 %	0,00 %	30,00 %
Valtionlainat	8,50 %	0,00 %	25,00 %
Yrityslainat, Investment Grade	8,50 %	0,00 %	20,00 %
Yrityslainat, High Yield	4,00 %	0,00 %	10,00 %
Kehittyvien maiden lainat	4,00 %	0,00 %	10,00 %
Korkosijoitukset	25,00 %	20,00 %	50,00 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	15,00 %	0,00 %	20,00 %
Osakkeet, Suomi	10,00 %	5,00 %	20,00 %
Osakkeet, Eurooppa	20,00 %	5,00 %	30,00 %
Osakkeet, Yhdysvallat	20,00 %	5,00 %	30,00 %
Osakkeet, kehittynyt Aasia	0,00 %	0,00 %	5,00 %
Osakkeet, kehittyvät maat	10,00 %	0,00 %	20,00 %
Osakkeet	60,00 %	35,00 %	70,00 %

Allokaatiota on tarkasteltu kesällä 2025 tehtyjen simulaatiolaskelmien avulla, joiden mukaan salkun nimellinen vuosituotto-odotus seuraavan 15 vuoden aikana oli keskimäärin 6,4 % vuodessa, Laskelmissa käytetty pitkän aikavälin inflaatio-odotus oli 1,5%-2% vuodessa, joten tuotto-odotus täyttää Kuntaliiton tuottovaatimuksen. Salkun riskiä yhden vuoden tähtäimellä kuvaava VAR-luku oli 13,2 %. Tämä tarkoittaa, että 95 % todennäköisyydellä salkun tappio ei olisi 13,2 % suurempi yhden vuoden aikana oletuksena, ettei salkusta tehdä pääomanostoja

Varainhoitaja voi poiketa neutraalista allokaatiosta määriteltujen minimi- ja maksimirajojen puitteissa näkemyksensä mukaisesti. Kuntaliitto haluaa voittaa sijoitussuunnitelman neutraaliallokaation mukaisen vertailuindeksiin, jonka sen ulkoistama varainhoitaja voi tehdä sijoittamalla esimerkiksi osakesijoituksissa pienyhtiöihin tai muulla perusteella

Määritelmällisesti vaihtoehtoisilla sijoituksilla tarkoitetaan muita kuin tavanomaisia osake- ja korkosijoituksia, kuten esimerkiksi pääomarahastoihin, kiinteistöihin, raaka-aineisiin tai hedge-rahastoihin tehtäviä sijoituksia. Vaihtoehtoisista sijoituksista ja sijoitusten kohdentamisesta vaihtoehtoihin omaisuusluokkiin päättää Kuntaliiton hallitus.

Soveltuvien sijoituskohteiden löytäminen ja pääomien sitoutuminen vaihtoehtoihin sijoituksiin vie enemmän aikaa kuin tavanomaisilla korko- ja osakesijoituksilla. Jos vaihtoehtoihin sijoituksiin sijoitettu osuus alittaa neutraaliallokaation mukaisen osuuden, sijoitetaan varat sijoituspolitiikan mukaisesti korko- ja osakesijoituksiin.

Vaihtoehtoisten sijoitusten osuus allokaatiosta lasketaan perustuen niiden todelliseen arvoon, eikä tehtyihin sijoitussitoumuksiin.

Koska vaihtoehtoisissa sijoituksissa sijoitetun pääoman määrä usein vaihtelee sijoituskauden aikana, on tarpeen ennustaa sitoutuneen pääoman määrää, kun halutaan arvioida vaihtoehtoisten sijoitusten tulevaa osuutta kaikista arvopaperisijoituksista. Uusia vaihtoehtoisia sijoituksia tehtäessä sijoituksen määrä perustuu ennusteeseen vaihtoehtoisten sijoitusten osuuden kehityksestä tulevina vuosina.

Yksittäisen vaihtoehtoisen sijoituskohteen osuus voi sijoitusta tehtäessä olla enintään 2,5 % kaikkien arvopaperisijoitusten kokonaismäärästä. Sijoituspäätöstä tehtäessä prosenttiosuudet lasketaan perustuen viimeisimpään varainhoitoraporttiin. Rajoitetta ei oteta huomioon, kun kyseessä on rahastojen rahasto.

Liikkeeseenlaskijakohtaiset rajat

Yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereihin voidaan sijoittaa enintään 5 % omaisuusluokasta. Yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereista, joiden paino omaisuusluokasta on yli 2,5 %, mutta alle 5 % voi olla

enintään 25 % omaisuusluokasta. Näitä rajoja ei sovelleta rahastosijoituksiin.

Likviditeetti

Sijoitussalkun sijoitusten valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota jälkimarkkinakelpoisuuteen ja rahaksi muutettavuuteen. Varallisuudesta korko- ja osakesijoitusten tulee olla likvideissä sijoituskohteissa (likvideillä sijoituksilla tarkoitetaan kohteita, jotka ovat normaalitilanteissa myytävissä ilman markkinavaikutuksia ja aiheutonta viivettä.)

Vaihtoehtoisissa sijoituksissa pääomat ovat yleensä sitoutuneet pidempään kuin listatuilla rahoitusmarkkinoilla, jolloin pääomien vapauttamiseen saattaa mennä useampi vuosi (Esimerkiksi 10+2 vuotta). Kassavarojen sijoittamisessa likvidisyys ja matala riski ovat keskeisiä edellytyksiä.

Valuuttamääräiset sijoituskohteet

Korkosijoitusten osalta valuuttakurssien muutosten vaikutus sijoituksen euromääräiseen kokonaistuottoon voi olla oleellinen. Kuntaliiton varoja ei pääsääntöisesti sijoiteta valuuttariskiä sisältäviin korko-instrumentteihin, talletuksiin tai korkorahastoihin. Kehittyvien markkinoiden lainoihin tehtävät rahastosijoitukset voivat kuitenkin sisältää avointa valuuttariskiä.

Rajoitteet omaisuusluokkiin

Suoria sijoituksia ei tehdä johdannaisiin eikä hedge-rahastoihin. Kuntaliitto ei sijoita myöskään kryptovaluuttoihin eikä raaka-aineisiin.

Tavoitteet ja rajoitteet yhteistyökumppaneiden osalta

Sijoituksia tehdään yksinomaan viranomaisten valvonnassa olevien vakiintuneiden pankkien, varainhoitoyhtiöiden ja rahastoyhtiöiden kautta tai välityksellä.

Rahastotyytit ja sijoituskohteiden kulurakenne

Kuntaliiton varoja voidaan varainhoitajien toimesta sijoittaa pääasiallisesti vain säänneltyihin eurooppalaisiin UCITS-direktiivin (EU-maissa sijoitusrahastoja sääntelevä ns. sijoitusrahastodirektiivi) mukaisiin rahastoihin. Mahdollisista poikkeuksista on sovittava varainhoitosopimuksessa, jonka Kuntaliiton hallitus hyväksyy.

Kuntaliiton varoja voidaan sijoittaa vain sellaisiin sijoituskohteisiin, joilla on selkeä ja läpinäkyvä kulurakenne.

Käytettävät rahastot voivat olla joko aktiivisia tai passiivisia. Aktiivisen sijoittamisen korkeammille palkkioille on oltava perusteet esimerkiksi passiivista sijoittamista korkeamman tuotto-odotuksen muodossa tai siksi, että jollekin markkinalle ei ole saatavissa soveltuvaa passiivista rahastoa. Aktiivisen sijoittamisen hyötyjen toteutumista seurataan säännöllisesti. Aktiivisen sijoittamisen hyötyjä seurataan sillä, kuinka hyvin varainhoitaja onnistuu suhteessa varainhoitajan salkulle asetettuun vertailuindeksiin.

Sijoitukset suoriin arvopaperisijoituksiin

Kuntaliitto ei voi sijoittaa suoraan yksittäisiin arvopapereihin ja yhtiöihin pois lukien tilanteet, joissa suoraan yksittäiseen sijoitukseen on tehty hallituksen erillispäätös.

SIJOITUSTOIMINNAN VASTUULLISUUS

Sijoitustoiminnan vastuullisuudella tarkoitetaan sijoitusten ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintoon (ESG) liittyvien riskien arviointia ja huomioon ottamista sijoituspäätöksiä tehtäessä sekä sijoitustoimintaa seurattaessa ja arvioitaessa. Kuntaliitto ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon vastuullisuusnäkökohdat ja edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaista toimintaa.

Suurin osa Kuntaliiton sijoituksista hoidetaan ulkoistetusti varainhoitajien toimesta, joten vaikuttaminen tapahtuu ennen kaikkea varainhoitajien valinnan ja varainhoitajille annettavan ohjeistuksen kautta välillisesti. Varainhoitajien osalta arvioidaan erityisesti sitä, että varainhoitaja ottaa sijoitusten vastuullisuuden huomioon osana sijoituksiin liittyvää päätöksentekoa.

Varainhoitajilla on vastuullista sijoittamista käsittelevä kirjallinen ohjeistus. Varainhoitajien valintaprosessissa arvioidaan varainhoitajan vastuullista sijoittamista koskeva ohjeistus ja toimintaperiaatteet sekä varainhoitajan raportointi sijoitusten vastuullisuuden osalta.

YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet

Kuntaliitto edistää YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (liite 1) toteutumista varainhoitotoimialalla. Kuntaliitto edellyttää valittavilta varainhoitajilta, että ne ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet.

Toimenpiteet eri varallisuusluokissa

Vaikuttamisen mahdollisuudet ja keinot vaihtelevat riippuen käytettävistä varallisuusluokista ja varallisuuden hoidon järjestämistavasta (esimerkiksi suorat sijoitukset tai rahastosijoitukset).

Suorat sijoitukset

Suorilla sijoituksella tarkoitetaan sijoituskohteita, joissa Kuntaliitto itse omistaa sijoituskohteen. Perustellusta syystä suoria sijoituksia voi olla varainhoitajien hoitamisessa sijoitusvarallisuuden osissa, mikäli näin on sovittu varainhoitajan ja Kuntaliiton välisessä omaisuudenhoitosopimuksessa. Suorissa sijoituksissa on otettava huomioon vastuullisen sijoittamisen näkökohdat aina osana päätöksentekoa YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita noudattaen.

Rahastosijoitukset, pääomarahastot ja omaisuudenhoito

Rahastosijoituksissa Kuntaliitto omistaa sijoitusrahastojen rahasto-osuuksia, eikä suoraan niitä kohteita, joihin rahasto on sijoittanut. Sijoitusrahaston varainhoitaja päättää rahaston sääntöjen puitteissa rahaston sijoituskohteista. Rahastosijoituksissa Kuntaliitto ei voi vaikuttaa yksittäisiin sijoituspäätöksiin tai -kohteisiin. Sama tilanne on täyden valtakirjan varainhoidossa, jossa varainhoitaja tekee sijoituspäätökset omaisuudenhoitosopimuksessa sovitussa puitteissa.

Kuntaliiton sijoituksista pääosa sijoitetaan rahastojen ja täyden valtakirjan varainhoidon kautta, jolloin valitut varainhoitajat päättävät varojen sijoittamisesta omaisuudenhoitosopimuksen mukaisesti. Kuntaliitolla ei tällöin ole päätösvaltaa rahastojen yksittäisiin sijoituskohteisiin.

Koska omaisuudenhoidossa ja rahastosijoituksissa Kuntaliitto ulkoistaa sijoituskohteiden valinnan, tapahtuu sijoitustoiminnan vastuullisuuteen vaikuttaminen näiltä osin erityisesti valitsemalla varainhoitajia, jotka ovat allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja jotka ovat integroineet vastuullisen sijoittamisen menettelyt osaksi omia sijoitusprosessejaan sekä seuraamalla varainhoitajien sijoitustoimintaa raportoinnin kautta. Ensisijaisesti esille nousevia kysymyksiä käsitellään keskusteluissa varainhoitajan kanssa.

Vastuullisuusraportointi

Hallituksen sijoitusraportoinnissa esitetään tuotto- ja riskilukujen lisäksi myös vastuullisuusmittareita. Tällä hetkellä on mahdollista raportoida sijoitussalkun vastuullisuuden kokonaisarvosana (koostuen ympäristö-, yhteiskunta ja hallintoriskeistä) sekä hiilijalanjälki.

Raportoitaville mittareille voidaan asettaa jatkossa konkreettisia tavoitteita, joista päättää Kuntaliiton hallitus vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksit

Kuntaliitto käyttää sijoitustoiminnan toteutuneen tuloksen arvioinnissa ja tavoitteiden asetannassa vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä. Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksit perustuvat

vastuullisuusluokituksiin, jotka huomioivat yritysten vastuullisuuden ympäristö-, sosiaalisissa ja hyvää hallintoa koskevista kysymyksistä.

Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä käytetään niiden varallisuusluokkien osalta, joissa indeksejä on saatavilla. Vastuullisen sijoittamisen vertailuindeksejä on saatavilla lähinnä osakesijoitusten osalta. Käytettävistä vertailuindekseistä sovitaan täsmällisesti varainhoitajien kanssa solmittavissa varainhoitosopimuksissa.

Vastuullisen sijoittamisen kehittäminen

Osana vuosittaista sijoituspolitiikan arviointia Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuullisuuteen kiinnitetään huomiota ja menettelytapoja kehitetään seuraamalla alan kehitystä ja toimimalla tarvittaessa yhteistyössä vastuullista sijoittamista edistävien järjestöjen, varainhoitajien ja muiden osapuolien kanssa.

PÄÄTÖKSENTEKO JA SEURANTA

Kuntaliiton hallitus hyväksyy vuosittain sijoituspolitiikan talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Sijoituspolitiikan ajantasaisuutta tarkastellaan vuosittain ja päivitetään tarvittaessa.

Sijoituspäätökset, varainhoitajien ja rahastojen käyttö

Kuntaliiton sijoitussalkun varainhoito toteutetaan toimiluvan varaisia varainhoitopalveluja tarjoavien yhteistyökumppaneiden kautta. Varainhoitajat tekevät sijoituspäätöksiä itsenäisesti omaisuudenhoitosopimuksessa sovitulla tavalla. Varainhoitajien kanssa solmittavat omaisuudenhoitosopimukset hyväksyy Kuntaliiton hallitus. Omaisuudenhoitosopimukset on laadittava niin että ne ovat sisällöltään yhdenmukaisia tämän sijoituspolitiikan kanssa. Tarve varainhoitajien kilpailutukseen arvioidaan hallituksen toimesta vähintään 5 vuoden välein.

Hallitus voi päättää varainhoitajan vaihtamisesta. Tällöin päätöksenteossa kiinnitetään huomioita mm. seuraaviin seikkoihin:

- 1) Tuotto on olennaisesti matalampi, kuin vallitsevalla riskitasolla on saavutettu yleisesti pitkällä aikavälillä (riskikorjattu tuotto suhteessa vertailuindeksiin)
- 2) Varainhoitajan toiminta on ristiriidassa Sijoitussuunnitelman kanssa tai varainhoitaja toimii varainhoitosopimusta ja/tai ohjeita vastaan
- 3) Varainhoitajan liiketoiminnassa tai henkilöstössä tapahtuu merkittäviä muutoksia, jotka voivat vaikuttaa palvelun/sijoitustoiminnan laatuun tai tavoitteiden saavuttamiseen.
- 4) Varainhoitajien kuluissa tulee selvä kasvu tai kulut ovat korkeita suhteessa muihin omaisuudenhoidon toimijoihin.
- 5) Tai muun perustellun syyn perusteella.

Vastapuoli- ja varainhoitajariskin hajauttamiseksi käytetään vähintään kahta varainhoitoyhteistyökumppania.

Sijoituspäätösten kirjanpidollisten vaikutusten paremman ennakoitavuuden, hallinnollisen työn minimoimisen ja jatkuvan tehokkaan riskihajautuksen varmistamiseksi sijoitukset pyritään pääsääntöisesti tekemään rahastojen kautta.

Raportointi

Kuntaliiton hallitus saa säännöllisesti raportin, joka sisältää soveltuvin osin seuraavat tiedot sijoitussalkun sijoituksista ja kehityksestä:

- a. pääoman kehitys
- b. eri ajanjaksojen tuottokehitys
- c. tuottokehitys suhteessa neutraaliallokaatiota kuvaavaan vertailuindeksiin
 - a. Varainhoitajien tuottoa verrataan varainhoitajien kanssa sovittuun vertailuindeksiin korko- ja osakesijoitusten osalta.
 - b. Koko salkun osalta tuottoa verrataan varainhoitajien tai kolmannen osapuolen kanssa, sovittuun vertailuindeksiin.

- d. riskikehitys
- e. keskeisten salkun osien (omaisuuslajien ja alaomaisuuslajien) tuotot ja riskit sillä tarkkuudella, mitä ne ovat ”neutraaliallokaatio ja vaihteluvälit” kappaleessa ilmoitettu
- f. vallitseva allokaatio suhteessa neutraaliallokaatioon ja riskirajoihin
- g. maantieteellinen jakauma
- h. suurimmat yksittäiset sijoitukset ja niiden %-osuus salkusta
 - a. Lisäksi suorat yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereiden osuus, joiden paino omaisuusluokasta on yli 2,5 %, mutta alle 5 %
- i. Valuuttamääräisten sijoitusten osuus salkusta

Päätösvaltuudet

Seuraavassa taulukossa on määritelty Kuntaliiton sijoitustoimintaan osallistuvien päätösvaltuudet:

Kuntaliiton sijoitustoiminnan vastuut ja päätösvaltuudet	
Hallitus	- Hyväksyy sijoituspolitiikan - Hyväksyy varainhoitajien kanssa tehtävät sopimukset - Arvio tarpeen varainhoitajien kilpailutukseen vähintään 5 vuoden välein - Päättää vaihtoehtoisista sijoituksista sikäli, kun niitä ei hoida varainhoitaja talousjohtajan/vastaavan esityksestä
Toimitusjohtaja	- Toimitusjohtaja päättää talousjohtajan esityksestä Kuntaliiton toimintaan tarvittavien varojen realisoinnista
Kuntaliiton talousjohtaja	- Valmistelee Kuntaliiton hallitukselle ehdotuksen sijoituspolitiikasta vuosittain ja huolehtii sen ajanmukaisuudesta - Vastaa varainhoitajien kilpailutuksesta ja tekee Kuntaliiton hallitukselle esitykset varainhoitajien valinnasta - Seuraa sijoitustoiminnan ja siihen liittyvien riskien raportteja - Raportoi tarvittaessa Kuntaliiton hallitukselle Kuntaliiton sijoituksia koskevista poikkeuksellisista asioista - Pitää yhteyttä varainhoitajiin ja muihin yhteistyökumppaneihin - Esittelee sijoitustoimintaan liittyvät asiat hallituksen kokouksessa - Hallituksen hyväksytyn vastapuolen osalta voi talousjohtaja tehdä päätökset varainhoitajan ehdotuksesta, mikäli kyseessä on konsultatiivinen varainhoitosopimus.
Varainhoitajat	- Kuntaliitolle valitaan vähintään kaksi varainhoitajaa, jotka hoitavat Kuntaliiton varallisuutta omaisuudenhoitosopimuksessa määritellyllä tavalla
Raportoinnin tuottaja	- Laatii sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportit yhdistäen omaisuudenhoitajilta saatavat tiedot

Liite 1 - YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet¹

YK:n vastuullisen sijoittamisen (ESG) periaatteet allekirjoittava varainhoitaja sitoutuu seuraaviin kohtiin:

1. Liittämään ESG-asiat osaksi sijoitusprosesseja

Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi mainita ESG-asiat sijoituspolitiikassaan ja tukea ESG-työkalujen, analyysien ja tilastojen kehittämistä. Salkunhoitajien kykyä sisällyttää ESG-asioita toimintaansa arvioidaan säännöllisin väliajoin. Lisäksi voidaan kannustaa akateemista ja muuta alaan liittyvää tutkimusta sekä tukea ESG-koulutusta sijoitusammattilaisille.

2. Toimimaan aktiivisena omistajana ja sisällyttämään ESG-asiat omistajakäytäntöihinsä

Mahdollisia toimia: Varainhoitajan tulisi kehittää aktiivista ja julkista omistajapolitiikkaa ja käyttää mahdollista äänioikeuttaan yhtiökokouksissa. Tavoitteena on aktiivinen vuoropuhelu yhtiöiden kanssa, jonka lisäksi voidaan osallistua standardien, valvonnan ja periaatteiden kehittämiseen. Yhtiökokouksissa voidaan tehdä esityksiä / kannustaa osallistumaan ESG-vaikuttamisprojekteihin ja raporttoimaan niistä. Myös yhteiset vaikuttamaloitteet ovat hyvä väylä aktiiviseen omistajuuteen.

3. Edistämään sijoituskohteidensa asianmukaista ESG-raportointia

Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat pyytää yrityksiltä standardimuotoista raportointia ESG asioista (kuten Global Reporting Initiative) sekä ESG-asioiden sisällyttämistä vuosikertomuksiin. Lisäksi yrityksiltä kannattaa pyytää tietoja asiaankuuluvien normien, standardien ja kansainvälisten aloitteiden käytöstä tai käyttöönotosta sekä olla mukana tukemassa sellaisia osakkeenomistajien yhtiökokousesityksiä, jotka edistävät ESG asioiden julkaisemista.

4. Edistämään vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönottoa sijoitustoimialalla

Mahdollisia toimia: Varainhoitajien kannattaa sisällyttää ESG-asioihin liittyviä vaatimuksia palvelutuottajien/alihankkijoiden valintakriteeristöön.

ESG:hen liittyviä odotuksia kannattaa kommunikoida sijoituspalvelujen tarjoajille (esim. kolmansien osapuolien käytettävien rahastojen) aktiivisesti ja olla yhteydessä myös niihin palvelutuottajiin, jotka eivät täyttäneet asetettuja ESG-vaatimuksia. Sijoitustoimialalla voidaan tukea erityisesti vertailutyökalujen kehittämistä sekä valvonta- tai politiikkamuutoksia, joiden tarkoituksena on lisätä ohjeiden käyttöä.

5. Edistämään vastuullista sijoittamista yhteistyössä muiden sijoittajien kanssa

Mahdollisia toimia: Varainhoitajat voivat osallistua erilaisiin verkostoihin työkalujen ja resurssien yhdistämiseksi. Yhteistyössä kannattaa nostaa esille uudet, nousevat teemat sekä kehittää ja tukea yhteisöllisiä aloitteita.

6. Raportoimaan toimistaan ja vastuullisen sijoittamisen edistymisestä

Mahdollisia toimia: Varainhoitajien on suotavaa kertoa avoimesti siitä, miten ESG-asiat on sisällytetty sijoitustoimintaan sekä julkaista aktiivisen omistajapolitiikan käytäntöjään ja palveluntarjoajille/alihankkijoille asetettuja vaatimuksia. Myös edistyksistä ja saavutuksista on hyvä raportoida säännöllisin väliajoin.

¹ Lähde: Finsif - Finland's Sustainable Investment Forum ry